

De Postrijder verschijnt s' dinsdags, s' donderdags en zaterdags.
Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 51, en bij alle post-directeurs.
Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is betaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlijk 20 cent.
De aankondigingen per duizendfr. 10 cent.
De reklamem. per duizendfr. 25 cent.

TONGEREN, DEN 5 OCTOBER.

Er is om zoo te zeggen geene stad, geen dorp, geen gehucht of het levert eene merkwaardigheid op.

Hasselt heeft zijnen genever, Loon zijne appels, Sint-Truiden zijne kersen, Maeseyck zijne knapkoeken, Bilsen zijne kabotsen, Coninxhem zijnen veldsblaad, waarom zou Tongeren niets hebben? De oudste stad van het land, waar Ambiorix over twee duizend jaren in de wieg gelegd werd, heeft eene liberators gazette zoo als er geene tweede in het land bestaat.

Op den voorsten gevel van dat ding leest men in groote letters *La Vedette*, en daaronder volgt een samenraapsel van al wat de slechtste gazetten van het land gedurende de week tegen kerk en godsdienst uitgebraakt hebben. Men moet van zeven duivelen bezeten zijn om dat mengelmoes aan een te stooten.

Het is te gelooven dat de inblazer der *Vedette* alle zaterdagen een stuk van de razende koe eet. Het tooneel dat hij op zijnen theatre voert, bestaat onveranderlijk uit drie bedrijven.

Eerste bedrijf: een uitval tegen den gemeente raad.

Tweede bedrijf: een uitval tegen de geestelijkheid.

Derde bedrijf: een uitval tegen *les transfuges et les rénégats*.

Die drie uitvallen hebben alle eene goede rede.

Mijnheer valt uit tegen den gemeente raad, omdat hij zich drie maal op den rang gezet heeft om lid van den gemeente raad te worden. De tongersche kiezers hebben hem drie maal met eene lange buis naar huis gezonden. Onder ons gezegd, de tweede buis was langer dan de eerste; de derde was veel langer dan de tweede.

Mijnheer valt uit tegen de geestelijken, omdat dat hedendaags het eenige middel is om de gunsten van het liberaal ministerie te winnen. Dat geeft hater bij den visch.

Mijnheer eindelijk valt uit tegen hetgeen hij noemt *les transfuges et les rénégats*, omdat hij daarin het middel ziet om zijne kazakdraaijerijen te doen vergeten. Mijnheer was een groote voorstander van het republiek, toen het fransk republiek dreigde Europa te overrompelen. Maar dat heeft niet lang geduurd..... Het republiek is in het asch gevallen; de tijden zijn veranderd; het zoo gezegd liberalisme is heden almachtig..... en Mijnheer heeft voorzichtig gevonden van zijnen rooden kazak om te draaijen en.... den platten liberaal te spelen. Die rol past hem redelijk goed en wie hem niet van ouds gekend heeft,

HET SINT NICOLAAS-FEEST.

Wat vreemd verschijnsel is toch die jaarlijksche, algemeene viering van het Sint Nicolaas-feest! Verbeeld u in het volle midden der 19^e eeuw het feest van een' katholieken Heilige gevierd te zien, niet alleen door katholieken. — dat laat zich verklaren; maar zelfs door Joden en ongelovigen, zelfs door Protestanten, Russen en Grieken, — alsof nimmer eenige scheuring, hervorming of beeldstorm kunne gemeenschap met de heiligen der roomsch katholieke Kerk verbroken had! Wat moet toch het leven der Kerk diep in het leven der volkeren zijn ingedrongen, dat noch verloop van eeuwen, noch staats- en godsdienstomwentelingen een feest vermogten uit te roeijen, hetwelk vóór eeuwen uit die Kerk zijn oorsprong nam en, ondanks de schreeuwendste tegenspraak van latere beginselen en gebruiken, tot op den huidigen dag bleef voortbestaan! Het is waar, men spaart geene moeite, om aan het St. Nicolaas-feest zijn katholieken oorsprong te betwisten; maar de weinig bevredigende en moeilijke overeen te brengen uitkomsten van de nasporingen der geleerden laten ons het volle recht, om de aanspraak van den katholieken Heilige op den oorsprong van *zijn* feest te handhaven. Immers, terwijl de eene navorscher der oudheid het St. Nicolaas-feest als een overblijfsel van de vóórwinter-feesten der oude Germanen wil aangemerkt zien, ontdekt een andere, slechts weinige weken geleden, dat wij die feestviering aan de Spanjaarden ontleend hebben, — die gewoon waren jaarlijks, op 5

moet gelooven dat hij nooit anders dan een *libéral hongre* geweest is.

Verstaat gij nu, lezers, waarom de *Vedette* alle zaterdagen uitvalt tegen de geestelijkheid, tegen den gemeente raad en hetgeen zij noemt de kazakdraaijerij?

Hebt gij nooit bemerkt dat de liberale schrijvers altijd in eene *franche colère* zijn, terwijl de katholieken altijd even gerust van geest blijven? Die aardige jongens schreeuwen alle zaterdagen alsof het vuur aan de vier hoeken van Tongeren stond. De vrendeling die onze liberale gazetten leest, moet denken dat de eene helft van de stad gereed staat om de andere helft kapot te maken. Wanneer men nogtans den geest onzer burgerij van kortbij ziet, dan ondervindt men dat die gansche vijandschap maar oppervlakkig is en dat de Tongenaren, al zijn zij ook al eens van verschillig gedacht, geenszins de driften deelen der liberale gazeteschrijvers.

Van waar komt dan dat lawijt? Wij gaan het u zeggen, lezers.

De liberale ijver wordt heden rijkelijk beloond; er gaan plaatsjes uitgedeeld worden en met katholiek te zijn is er niets te verdienen. Wie den grooten liberaal uithangt die bekomt iets voor zich zelven of voor zijne vrienden; de katholiek is nog juist goel genoeg om contributies te betalen. Begrijpt gij alweer dien liberalen ijver niet?

Achteruit dan, groote schreeuwers! Wie voor twee cent gezond oordeel heeft, moet zeggen dat gij morgen even hard zoudt schreeuwen ten voordele van elke andere partij die de bovenhand krijgt. Achteruit met die platbroeken die altijd gereed zijn om het gulden kalf te aanbidden, die zich heden roemen op hunne politieke grondstelsels en die morgen hunne denkwijze verloochenen om zich te draaijen naar den kant van waar de politieke wind komt. De katholieken hebben den rugstrang niet zoo huigzaam; wie heden voor de katholieke denkwijze uitkomt en zich openlijk als katholiek uitgeeft, die weet vooraf dat de weg der gunsten voor hem gesloten blijft en dat hij van wegens de uitdeelaars van plaatsens niets anders dan verstooting te verwachten heeft. Hij die in zulke omstandigheden zijne katholieke denkwijze getrouw blijft, dat is een man van karakter die de eerbied van alle weldenkende lieden verdient.

Just gelijk eene kat op eene muis zit te loeren, zoo loeren de liberators gazetten om te zien of er links of rechts geene gelegenheid is om het kleed eens priesters of eens kloosterlings te bekladden. Is er ergens een priester die den geringsten misslag begaat, dan vallen zij er op; de zaak wordt vergroot, verergerd en

december, een feest te vieren. *Sapata* genaamd, hetwelk bestond in het geven van geschenken aan kinderen, bloedverwanten en vrienden. Tegenover zoodanige tegenstrijdigheid nu, vermeen wij, tot betere overtuiging, gerechtigd te blijven, om het St. Nicolaas-feest als een katholiek feest te beschouwen en om veeleer de verklaring zoowel van het eigenaardig karakter als van de zonderlinge duurzaamheid dier feestviering te zoeken in het leven van den Heilige zelf en in de hem na zijn dood algemeen betoonde vereering.

Zietdaar dan ook wat wij ons voorstellen, in de navolgende regelen zoo beknopt mogelijk te verrichten.

Dat de H. Nicolaus, zoo al niet tijdens zijn leven dan toch kort na zijn dood, eene buitengewone vermaardheid verworven heeft, blijkt uit de bijzondere vereering, welke hem, zoowel door de Roomsche kerk in het Westen, als door de afgescheiden Grieksche kerk in het Oosten, sedert eeuwen is bewezen geworden. In Rusland kende en kent men nog heden geen' grooter Heilige dan de H. Nicolaus en stelt men zijne vereering zelfs boven die van alle andere Heiligen, die na de Apostelen leefden. De heerlijke lofzangen (1), welke hem weleer in de vermaarde H. Sophia-kerk te Konstantinopel werden toegezongen en thans nog jaarlijks onder de vergulde koepels der Sobors (tempels) van Kiev en Moskou

overdreven en de goede liberale lezer moet ten langen laatste gelooven dat de priesters niets anders zijn dan een schelmenpak, terwijl de liberalen de voorbeelden van alle deugden zijn. Maar wanneer een liberaal zich aan de amoetelijkste baldadigheden plichtig maakt, vallen zij hem dan op de zelfde wijze aan? Allo dan! Wanneer een priester zich onwaardig maakt van het kleed dat hij draagt, dan verstooten alle katholieken dien priester, de kerk verwerpt hem uit haren schoot en zij herkent hem niet meer als haren bedienaar. Handelen onze groote liberalen ook zoo wanneer de een of de andere hunner partijmannen zich aan alle mogelijke baldadigheden plichtig maakt? Zij verstooten hem niet, maar zij ontvangen hem met opene armen! Daar zijn voorbeelden van, en indien de *Vedette* van zin is hare lasteringen voort te zetten, dan moet men begrijpen dat de toegevendheid van onze zijde palen heeft en dat de tongersche liberalen aan de *Vedette* alleen zullen te wijten hebben zoo wij eindelijk eene vergelijking zullen voor de gordijn brengen die weinig van den smaak onzer tegenstrevers zal zijn.

Nauwelijks gevangen gezet in de fortres van Alexandrië, of Garibaldi is verlost geworden en naar zijn geliefd eiland van Caprera overgebracht. De man had gedacht dat, op het nieuws zijner aanhouding, heel Italië zou te wapen geloopt zijn, en met deze hoop schreef hij bij zijne overvoering van Florencie naar Alexandrië, de volgende proklamatie:

« De Romeinen hebben het recht welk aan » de slaven toebehoort. Zij moeten opstand » maken tegen de dwingelandij en de priesters. » De Italianen zijn verplicht hen ter hulpe te » komen, en ik hoop dat zij hen zullen helpen » niettegenstaande de gevangenschap van » vijftig Garibaldi's. Voorwaarts dan! Vol- » herdt, Romeinen en Italianen, in uwe » besluiten! Het hreel beschermt u, eens » uwe taak vervuld, zult gij met opgeheven » hoofde gaan en tot de natien zeggen: » Wij hebben den weg der menselijke » broederlijkheid van deszelfs vreeslijksten » vijand, van het Pausdom, verlost! »

Die proklamatie wierd te Florencie na derzelver ontvangst aanstonds aangeplakt; eenige ruststoorende geruchten hadden plaats in de straten der hoofstad, doch daarbij bepaalde zich de oproer. Iets dergelijks had terzelfder tijde plaats in eenige andere steden van Italië.

Door het lezen der dagbladen vernam Garibaldi dat niet één zijner onderbevelhebbers zich had durven verooren; dat alzijne benden zich verspreid hadden bij de eerste tijing zijner aanhouding; dat de betogingen, ten zijnen gunste door zijne vrienden beproefd,

overal ellendig mislukt waren, en dat zijne aanhouding, wel verre van eenen algemeenen opstand te weeg te brengen, integendeel den toestand van het Ministerie had versterkt.

Deze uitslag, waaraan Garibaldi zich in het geheel niet had verwacht, sloeg hem diep ter neder en deed hem besluiten het voorstel van den Koning, om naar zijn eiland te gaan te keeren, spoedig te aanveerden.

Te Parijs is dokter Veron overleden. Bij testament liet hij 20,000 franks aan den heer Meillot, de intieme vriend, zegen de fransche dagbladen, van mademoiselle Mars; hij liet 50,000 franks aan eene andere danseres, mademoiselle Sophie, en 20,000 franks aan mademoiselle Auguste.

Daar hebben wij niets tegen, dokter Veron mag met zijn geld doen wat hem behoort; doch wat wij thans niet zullen zien, 't is dat de zoogenoemde liberale dagbladen dokter Veron zullen verwijten van zijne familie ontfeit te hebben in voordele van komedianten en danseressen, die naar alle waarschijnlijkheid de gift van den vriend in brispartijen zullen verspelen, — neen, dat zullen wij niet zien. Onze *rejtinnige* tegenstrevers vallen maar tegen de godvruchtige en liefdadige katholieken uit die, bij testament, een dedike lammer factuin aan kloosters of kerken gorten gaven om er goede werken mee te doen. En dan zullen zij nog den biechtvader of de rector der ziekenbezoorgster verwijten den sterfden zijne vrijwillige gift te hebben afgetrokken!

Standaards.

De veeziekte die sedert eene week geen enkel slachtoffer meer gemaakt had in den dierentuin van Luik, heeft zich verleden woensdag op nieuw in dat gesticht vertoond. Er is weer een hert ziek geworden en op bevel der overheid is het dier afgestoken geworden.

MM. Thiernesse en Defays, leemars bij de veerartsenschool van Careghem, Gaget, Royen en Dumont, veeartsen te Luik, hebben het lichaam van het afgemaakt dier ontkerscht en besloten van eene ernstige proefneming te doen alvorens de afmakiing van alle dieren van den acclimatatie tuin te bevelen. Daar men nog eenigzins twijfelt of het wel de besmettende vee typhus is die in den dierentuin roegert, zoo heeft men besloten van twee gezonde koeijen te plaatsen in den stal waar het hert afgestoken is. 't is die proefneming zal dadelijk blijken of het ja of neen de runderpest is die in den dierentuin van Luik heerscht.

Mej. Elisa Weustenraad van Tongeren, onderwijster te Peer, is hoofdstuuster

slechts binnen enge grenzen beperkt bleef. Terrecht zal het hem wel tot eer zijn aangeerkend, van behoort te hebben tot die 318 bisschoppen, welke in de kerkvergadering van Nicea, tegen de machtige ketterij van Arius, de verklaring uitspraken, dat Jesus Christus Maria's Zoon, God is, *medezelfstandig aan den Vader*; — maar diezelfde eer zou dan ook aan de 317 overige Bisschoppen gelijke vermaardheid moeten geschonken hebben. Ongetwijfeld zal het zijn' roem verhoord hebben, gerekend te zijn geworden onder die veeftig Martelaren, welke onder den bloedstroomen Licinius voor de zaak des geloofs leden; — maar zoovele Martelaren hebben veel weedere straffen verduurd, zonder een' naam als dien van den H. Nicolaus te hebben verworven. Er moet dus eene andere reden voor gezocht worden. En werkelijk die reden bestaat en ligt zoo voor de hand, dat diegenen haar wilens en wensens over het hoofd zien, welke weigeren haar te erkennen in den roemrijken titel van *Thaumaturgus*, den H. Nicolaus, zoowel in de Oostersche als in de Westersche kerk door alle eeuwen geschonken. *Thaumaturgus*. — *Wonderdoener*! Ja, wat het ongelooft en de nieuwerwetsche geleerdheid er ook van zeggen mogen, in dien titel alleen ligt eene voldoende reden zijner vermaardheid. God schonk aan Zijnen dienaar eene bijzondere macht over de krachten der natuur; Hij gaf hem de gaaf der wonderen, en de god Nicolaus, wiens naastenliefde geene grenzen kent, bezit die gaaf slechts, om aan de ongelukkigen wel te doen. Menigvuldige bewijzen moet hij daarvan in zijn leven gegeven hebben, en thans moeten die wonderdijge gunsten overweld zijn, welke God op de voorspraak des Heiligen ook na deszelfs

(1) Men leest in « *L'Année liturgique* » van Dom P. Guéranger de schoone *Hymni* der Grieksche, benevens die der Latijnsche kerk, welke van zeer oude dagteekening (1), welke hem weleer in de vermaarde H. Sophia-kerk te Konstantinopel werden toegezongen en thans nog jaarlijks onder de vergulde koepels der Sobors (tempels) van Kiev en Moskou

(1) In de « *Korte schets wegens den H. Nicolaus*, » voorkomende in de *Mengelingen voor Roomsch-Katholieken*, 5^e deel, 1809, wordt het bouwen der kerk in het jaar 450 gesteld; doch dit is of eene vergissing van den schrijver, of, wat meer waarschijnlijk is, bloot eene drukfout.